

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 46
від 15 жовтня 2020 року

Про проект Закону України
“Про запровадження базової зарплатні педагогів на рівні
трьох мінімальних заробітних плат та запровадження доплати
за кваліфікацію та стаж для педагогів”
(реєстр. № 3895 від 17.07.2020)

Розглянувши проект Закону України “Про запровадження базової зарплатні педагогів на рівні трьох мінімальних заробітних плат та запровадження доплати за кваліфікацію та стаж для педагогів” (реєстр. № 3895 від 17.07.2020), поданий народним депутатом України Заремським М.В., Комітет зазначає наступне.

Суб’єктом законодавчої ініціативи пропонується *окремим* законом встановити посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на рівні не менше трьох мінімальних заробітних плат та виплачувати його з 01.01.2021 (дата набрання чинності цим Законом), а також вирішити в ньому деякі інші питання оплати праці педагогічних працівників.

У Пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що метою законопроекту є “гарантування належної оплати праці педагогічних працівників, підвищення престижності професії педагога, забезпечення належних умов праці та стимулювання збільшення кількості педагогічних працівників”.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, погоджуючись у цілому з необхідністю підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників, водночас не підтримує вирішення порушеного у законопроекті питання у пропонований спосіб та висловлює низку зауважень до законопроекту, зокрема:

- запропоновані у проекті приписи щодо оплати праці педагогічних працівників і науково-педагогічних працівників є предметом регулювання статті 61 Закону України “Про освіту”, який поширюється на всю систему освіти. Відтак, прийняття окремого закону щодо визначення мінімального розміру посадового окладу педагогічних працівників та розміру доплат за кваліфікацію не відповідає вимогам системності законодавства;

- реалізація законопроекту потребуватиме значних додаткових витрат. З огляду на необхідність додаткового фінансування з Державного бюджету України для реалізації законодавчої пропозиції у відповідності з вимогами ст. 27 Бюджетного

кодексу України та ст. 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту має бути надано фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Крім того, згідно з вказаними статтями Бюджетного кодексу України та Регламенту Верховної Ради України, якщо зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості;

- назва проекту не відповідає його змісту, а також проект вимагає техніко-юридичного доопрацювання, зокрема щодо використання терміну “зарплатня” замість “заробітна плата”;

- прийняття проекту у запропонованому вигляді може негативно вплинути на рівень оплати педагогічних працівників. Зокрема, оскільки у ст. 1 “Оплата праці” проекту не передбачена, наприклад, виплата педагогічним працівникам, які пройшли сертифікацію, щомісячної доплати, яка передбачена у ч. 5 ст. 61 Закону України “Про освіту”, правомірність її подальшої виплати може бути поставлена під сумнів.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку не підтримує законопроект № 3895 і зазначає, що реалізація проекту Закону України впливатиме на видаткову частину державного і місцевих бюджетів. Зокрема, за орієнтовними розрахунками Міністерства, на збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох мінімальних заробітних плат у 2021 році необхідно додатково близько 369,2 млрд. грн.

Неінфляційні джерела покриття додаткових видатків наразі відсутні. Джерелами покриття додаткових видатків можуть бути лише зростаюча економіка, підвищення ефективності використання коштів або суттєве збільшення дефіциту державного бюджету.

За відсутності неборгових джерел фінансування дефіциту державного бюджету його збільшення призводить до зростання державного боргу, який і так нині є критично високим. Наприклад, у Державному бюджеті України на 2020 рік виплати за боргом становлять більше третини доходів. Тому питання підвищення розмірів заробітної плати педагогічних працівників має вирішуватися комплексно для працівників усієї бюджетної сфери та з урахуванням фінансових можливостей державного та місцевих бюджетів. Окрім того, Міністерство звертає увагу на те, що зазначені норми закріплені у статті 61 Закону України “Про освіту”.

Міністерство освіти і науки України, в цілому підтримуючи ініціативи, спрямовані на підвищення рівня соціального захисту педагогічних працівників, вважає недоцільним прийняття зазначеного законопроекту.

Зокрема, Міністерство звертає увагу на некоректність термінології законопроекту, зокрема нетотожність термінів “заробітна плата”, “оплата праці”, “посадовий оклад”, а також невизначеність термінів щодо доплат педагогічним і науково-педагогічним працівникам. Так, частиною першою статті 1 законопроекту передбачено, що “посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється на рівні не менше трьох мінімальних заробітних плат”, у преамбулі йдеться про “гарантію оплати праці педагогічних працівників на рівні трьох мінімальних заробітних плат”, а в назві зазначено про

“запровадження базової зарплатні педагогів на рівні трьох мінімальних заробітних плат”. Міністерство зазначає, що відповідно до чинних нормативно-правових актів з оплати праці, заробітна плата працівників складається із посадового окладу (ставки заробітної плати), підвищень, надбавок і доплат, а також премій і інших виплат стимулюючого характеру. Також частиною четвертою статті 1 законопроекту пропонується встановити педагогічним і науково-педагогічним працівникам “надбавки за вислугу років”, у преамбулі йдеться про “доплати за кваліфікацію та трудовий стаж”, а в назві - про “запровадження доплати за кваліфікацію та стаж для педагогів”.

Також Міністерство звертає увагу на те, що на реалізацію норм законопроекту щодо встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на рівні не менше трьох мінімальних заробітних плат необхідно додатково передбачити в Державному бюджеті України у 2021 році щонайменше 300 млрд грн на підвищення оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників. Водночас у пояснювальній записці до законопроекту не визначені джерела покриття таких витрат у бюджеті країни.

Інститут держави і права імені В.М.Корецького НАН України не підтримує законопроект № 3895, оскільки він не містить нових положень нормативного характеру та, відповідно, не сприяє гарантії реалізації прав педагогічних працівників.

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України у своєму експертному висновку зазначило про відсутність потреби в новому законі, який дублює норми чинного Закону України “Про освіту”.

Враховуючи викладене, а також рішення підкомітету з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях від 9 жовтня 2020 року рекомендувати направити законопроект № 3895 на доопрацювання з урахуванням пропозицій, зазначених у цьому Рішенні, **Комітет вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради проект Закону України “Про запровадження базової зарплатні педагогів на рівні трьох мінімальних заробітних плат та запровадження доплати за кваліфікацію та стаж для педагогів” (реєстр. № 3895 від 17.07.2020), поданий народним депутатом України Заремським М.В., за наслідками розгляду у першому читанні повернути суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Голові Комітету з питань освіти, науки та інновацій С. Бабаку.

Голова Комітету

С.В. Бабак